

Chương 5

Lao khổ trên vệt đường mòn

30 ngày sau khi rời Đoxân, khối bưu kiện từ Xontoato kéo theo sau Bắc và lũ bạn nghề của nó đi đến Xkeguê. Tình trạng của lũ chó thật là thảm bại, chúng tả tơi và kiệt quệ. 140 pao của Bắc tụt xuống chỉ còn 115. Bạn nghề của nó, tuy là những con chó nhẹ cân hơn, nhưng so sánh theo cách tương đối thì lại sút cân nhiều hơn, Paico, tên hay giả ốm để trốn việc, trước kia trong cuộc đời gian dối của hắn đã từng thực hiện thành công thủ đoạn giả vờ đau chân, nay thì khập khiễng thật sự chứ không còn là trò bịp nữa. Xônléch cũng khập khiễng, còn Đóp thì đau đớn vì sai khớp 1 xương vai.

Tất cả bọn chúng đều đau chân dữ dội. Cơ thể chúng chả còn tí sức bật hoặc khả năng đàn hồi nào nữa. Bàn chân chúng nặng nề rơi từng bước xuống mặt đường mòn, làm chấn động mạnh toàn thân và nhân lên gấp bội nỗi mệt mỏi đến chết đi được ấy. Không phải là cái thứ mệt chí tử do 1 sự rãng sức quá đáng nhưng ngăn ngủi, mệt như vậy thì chỉ nghỉ vài giờ là hồi sức ngay; mà đây là cái thứ mệt do sự tiêu huỷ thể lực từ từ và kéo dài suốt trong bao nhiêu tháng trời lao động cực nhọc. Không còn 1 khả năng phục hồi nào nữa, không còn tí sức lực dự trữ nào để mà vét ra nữa. Tất cả đã được sử dụng hết, cho đến tí chút hơi sức nhỏ nhất cuối cùng. Tất cả mọi cơ bắp, mọi thớ thịt, mọi tế bào đều mệt, mệt đến chết được. Vì sao mà mệt đến như vậy, thật đã quá rõ ràng. Trong không đầy năm tháng, chúng đã chạy đến 2500 dặm, và trong 1800 dặm cuối cùng, chúng chỉ được nghỉ có 5 ngày. Khi chúng đến Xkeguê, thì người ta thấy rõ ràng là chúng đã kiệt quệ, như chỉ còn thoi thóp. Chúng khó mà kéo cho căng được các dây thừng, và khi xuống dốc, sức chúng chỉ vừa đủ để xoay xở tìm cách tránh khỏi bị chiếc xe lao xuống đê phải.

- Nào! Cố lên đi! Khôn khổ chúng mày, đau chân quá mà! - người lái xe động viên chúng trong khi chúng bước lảo đảo không vững dọc đường phố chính của Xkeguê - Tí nữa thôi là hết! Rồi chúng mình sẽ nghỉ thật lâu! Nghe không? Chắc chắn như vậy! Nghỉ thật là lâu!

Những người đánh xe tin tưởng chắc chắn là họ sẽ được dừng lại nghỉ ngơi trong 1 thời gian dài. Chính bản thân họ cũng đã phải rong ruổi suốt 1200 mà chỉ mới nghỉ được có 2 ngày, mà theo sự hợp lý và lẽ công bằng chung cho tất cả mọi người thì họ xứng đáng được 1 thời gian nhàn gian dài rồi. Thế nhưng đã có quá nhiều người đổ xô vào vùng Klondai, mà có quá nhiều người yêu, người vợ, người thân của họ không cùng đổ xô vào đấy, cho nên đồng thư từ bưu kiện ứ lại chồng chất như núi; thêm nữa, lại có lệnh của chính phủ truyền tới. Thế là phải kiếm 1 lớp chó Vịnh Hâtxon còn khoẻ nguyên để thay thế cho những con chó đã hết tác dụng, không còn kéo xe trên đường mòn được nữa. Những con hết tác dụng thì phải tổng

khứ đi và vì so với những đồng đôla thì chó cũng chả có giá trị gì mấy, cho nên người ta bán chúng đi đổi lấy đôla.

3 ngày trôi qua. Trong thời gian 3 ngày ấy, Bắc và lũ bạn nghề của nó cảm thấy cơ thể chúng sao mà mệt và yếu là đi đến thế. Nhưng rồi đến sáng hôm thứ 4, có 2 gã đàn ông người Hoa Kỳ đến nơi này và mua chúng, cùng cả đại cương và mọi thứ, với 1 giá rẻ. 2 người ấy gọi tên nhau là "Han" và "Sác". Sác là 1 gã trung niên, da nâu nhạt, có đôi mắt yếu đuối uơn trớt, 1 bộ ria xoắn lại và vênh lên hung dữ, tương phản với nét môi ẻo lả ủ rũ cụp xuống khuất dưới bộ ria ấy. Han là 1 tay trai trẻ trạc 19, 20, có 1 khẩu súng còn to tướng và 1 con dao săn đeo ở chiếc thắt lưng cài tua tua những đạn. Chiếc thắt lưng ấy là vật tiêu biểu nhất ở con người của gã. Nó thể hiện tính chất non nớt của gã, 1 sự non nớt hoàn toàn và khó mà diễn tả được. Cả 2 con người ấy rõ ràng là rất lạc lõng đối với nơi này. Vì lẽ gì mà họ phải mạo hiểm xông pha vào vùng đất phương Bắc này, điều đó là 1 phần trong màn bí ẩn của vạn vật mà mọi người không thể hiểu nổi.

Bắc nghe người ta cò kè mặc cả với nhau, thấy những đồng tiền trao qua đổi lại giữa người lạ với anh nhân viên nhà nước, thế là Bắc biết rằng anh chàng người lai Xcôtlen cùng những chàng lái xe khác của đoàn xe thư lại sắp sửa rời khỏi cuộc đời của Bắc theo gót Perôn. Phrăngxoa và những con người khác đã đi qua trước đây.

Khi Bắc cùng lũ bạn nghề của nó bị dẫn đến khu đóng trại của những người chủ mới, Bắc nhìn thấy 1 quang cảnh lộn xộn và nhếch nhác, lều căng nửa vơi, bát đĩa bẩn không rửa vứt lổng chông, mọi thứ lộn xộn bừa bãi. Bắc còn thấy 1 người đàn bà mà mấy gã đàn ông gọi là Mecxêđét. ả là vợ của Sác và chị của Han - 1 nhóm gia đình khá xinh xẻo.

Bắc để ý theo dõi họ, thấp thỏm e ngại, trong khi họ tiến hành dỡ lều và chất đồ lên chiếc xe trượt tuyết. Cung cách của họ phí rất nhiều công sức, mà chả có phương pháp ngăn nắp gì cả. Chiếc lều được cuộn thành 1 bó bùng nhùng, đáng lẽ ra có thể xếp gọn lại chỉ bằng 1 phần 3. Những chiếc đĩa thức chưa rửa, cứ thế gói lại đưa đi. Mecxêđét cứ liên tục xăng xít ngáng trở trước mặt 2 người đàn ông và luôn mồm huyên thiên can gián và góp ý. Khi họ đặt 1 túi đựng quần áo lên đầu chiếc xe trượt, thì Mecxêđét lại gợi ý cho họ là phải đặt ở cuối xe. Rồi khi đã đặt túi ấy vào thì ả lại muốn lôi cái túi ấy ra để bỏ vào đâu khác nữa. Và thế là họ lại phải tháo dỡ đồ đoàn ra khỏi xe để lôi cái túi ấy lên.

3 người đàn ông từ 1 chiếc lều bên cạnh bước tới và đứng nhìn, vừa nhìn vừa nhăn nhó nhe răng ra cười và nháy mắt với nhau.

- Các vị mang 1 khối tương đối đấy! - 1 người trong bọn họ lên tiếng - Chả phải tôi dám chỉ bảo cho các vị, nhưng tôi mà như các vị thì tôi chả khuôn các lều ấy đi làm quái gì.

- Ôi! Thật không tưởng tượng nổi! - Mecxêđét kêu to, vung 1 cái cả 2 tay lên trời tỏ vẻ thất vọng 1 cách rất điệu - Không có lều thì làm thế nào mà sống được!

Người kia đáp:

- Sang xuân rồi! Các vị không gặp thời tiết giá rét nữa đâu!

Mecxêđét vẫn khăng khăng lắc đầu, và Sác với Han tiếp tục đặt những thứ linh tinh lật vạt cuối cùng lên trên chóp cái đồng đồ đạc to như núi.

Mọi người khác hỏi:

- Liệu có kéo đi được không?

- Sao lại không? - Sác vịn lại cọc lốc.

- Ồ! Thôi được, thôi được! - người kia vội vàng trả lời hiền lành - Tôi chỉ thắc mắc 1 tí thôi mà. Hình như nó có hơi nặng trên chóp đấy.

Sác quay lưng và cố đem hết khả năng của mình ra để rút các dây buộc cho đồng đồ đạc hạ thấp xuống nhưng khả năng của y lại quá tồi.

1 người thứ 2 lên tiếng:

- Lũ chó kéo cái máy cải tiến này tất nhiên sẽ được dịp rèn luyện kịch liệt bộ chân suốt ngày đây!

- Hẳn là thế! - hẳn đáp lời với 1 vẻ lễ phép lạnh lùng, rồi 1 tay gã nắm lấy chiếc cần xe, tay kia vung roi lên - Mot - s! - gã hét - Mot - s! Đi!

- Lũ chó lao bỏ về đằng trước, đề lên đai ngựa, ra sức kéo 1 lát, rồi chững lại. Chúng không thể kéo chiếc xe nhích đi được chút nào.

- Đồ súc sinh lười biếng, tao sẽ cho chúng mày biết tay! - gã vắn gào lên, vừa vung roi chuẩn bị quật xuống.

Nhưng Mecxêđét xông vào, kêu to:

- Han! Đừng em! - ả vội tóm lấy chiếc roi và giật ra khỏi tay Han - Ôi, những con vật đáng yêu tội nghiệp. Bây giờ em phải hứa với chị là từ đây đến hết chuyến đi em sẽ không tàn nhẫn với chúng nữa, nếu không thì thôi, chị sẽ không đi đâu hết.

Thằng em cười khẩy:

- Gớm, cái vốn hiểu biết của chị về chó đã quý hoá chưa! Tôi xin chị cứ để mặc tôi. Tôi bảo cho chị biết chúng nó lười nếu chị muốn chúng làm việc thì chị phải quật. Cái lỗi của chúng là như vậy. Chị cứ hỏi bất kỳ ai mà xem! Hỏi thử 1 ông kia kìa!

Mecxêđét nhìn mọi người bằng đôi mắt van xin trên khuôn mặt xinh đẹp hiện rõ vẻ xiết bao ghê sợ không muốn nhìn thấy cảnh đau đớn.

1 trong những người đứng đây trả lời:

- Các vị muốn biết thì tôi xin thưa! Chúng nó yếm nhũn ra như bún rồi. Đã làm việc kiệt hết sức rồi, vấn đề là như vậy đấy. Chúng cần phải được nghỉ ngơi cái đã.

- Nghỉ cái con khi! - Từ đôi mép nhẵn thín của Han vang tiếng rủa, khiến Mecxêđét thốt lên 1 tiếng "ôi" đau đớn phiên não.

Nhưng ả lại là 1 con người trung thành với cánh của mình, nên ả liền vội quay lại bảo vệ cho em trai:

- Thôi đừng bận tâm đến lời ông ta nữa em ạ - ả nói - Em là người điều khiển đàn chó của chúng ta, thôi thì em thấy cần phải xử với chúng như thế nào cho được việc thì em cứ làm.

Thế là cây roi của Han lại vụt xuống đàn chó. Chúng lao tới dè vào đai ngựa, chân đạp thọc sâu vào lớp tuyết nén chặt: rạp mình xuống sát mặt tuyết, dốc cả toàn bộ sức lực. Nhưng chiếc xe trượt tuyết cứ trụ lại không nhúc nhích, như 1 cái mỏ neo cắm chặt. Sau 2 lần dốc sức, lũ chó đứng lặng, thở hổn hển. Chiếc roi đang vun vút rít 1 cách man rợ, thì Mecxêđét lại nhảy ra can thiệp 1 lần nữa. ả sụp xuống quỳ gối trước mặt Bắc, nước mắt lưng tròng, quàng 2 tay ả quanh cổ Bắc, kêu lên giọng đầy xúc cảm:

- Ôi, nhưng con vật tội nghiệp, những con vật đáng yêu khôn khổ! Tại sao chúng mày không kéo cật lực vào? Có vậy mới khỏi bị roi chứ!

Bắc không thích gì ả, nhưng nó đang cảm thấy khôn khổ quá nên không cưỡng lại sự vỗ về của ả, và chịu đựng điều đó coi như là 1 phần của mọi nỗi khôn khổ phải chịu đựng trong ngày.

1 trong những người đứng nhìn, từ nãy đã cắn chặt răng để khỏi buộc ra ý kiến nóng nảy, nay không nhịn được nữa phải thốt lên:

- Này, các vị có ra làm sao thì cũng chả việc quái gì đến tôi mà tôi phải lo, thế nhưng, vì thương thân phận của lũ chó kia, tôi muốn bảo cho các vị biết rằng các vị có thể giúp đỡ cho chúng rất nhiều bằng cách phá vỡ lớp băng bám chặt vào xe kia kia. Càng xe đóng băng chặt cứng rồi, thấy không? Xô mạnh vào cái cần lái ấy xô sang phải, rồi sang trái, phủ băng cho càng xe bung ra!

Lần thứ 3, Han lại khởi động chiếc xe, nhưng lần này gã chịu nghe theo lời chỉ vẽ, nên đã phá vỡ được lớp băng dán chặt càng xe xuống mặt tuyết. Chiếc xe trượt chở quá tải và chông chênh bắt đầu nhích lên phía trước. Bác và lũ bạn nó vật lộn điên cuồng để kéo, dưới trận mưa rơi xối xả. Tiến được 100 mã thì con đường mòn rẽ ngoặt và đổ dốc xuống đường phố chính. Muốn giữ cho chiếc xe bị nặng trên chóp phố chính. Muốn giữ cho chiếc xe bị nặng trên chóp khỏi nghiêng đổ, phải có người lái kinh nghiệm, mà Han thì không phải là loại người đó. ở khúc ngoặt, chiếc xe đổ nhào. Đến 1 nửa số đồ đạc trên xe bung ra khỏi những dây buộc lỏng lẻo, văng tung toé. Lũ chó cứ chạy, không đứng lại. Đằng sau chúng, chiếc xe nhẹ hẫng đi cứ nằm nghiêng nhảy chồm chồm trượt tới. Lũ chó nổi giận vì đã bị đối xử tàn tệ và vì phải kéo 1 khối trọng tải phi lý. Bác điên tiết lên. Nó chồm lên phóng nước đại, cả đàn theo gót nó. Han hét "Họ! Họ!" nhưng chúng chả thèm để ý. Gã nhảy theo ngáng lại, nhưng bị kéo gã chổng gọng. Chiếc xe lật úp nghiêng lên người gã, còn lũ chó thì cứ theo đường cái phóng tới, gây thêm cảnh buồn cười cho dân phố Xkeguê trong khi chúng tiếp tục làm vung vãi nốt mọi thứ đồ đạc còn trên xe ra dọc con đường phố lớn.

1 số người tốt bụng bắt giữ đàn chó lại và nhặt nhanh hộ những thứ đồ đạc bị tung toé khắp nơi. Họ cùng góp 1 ý kiến khuyên bảo. Đồ đạc chỉ 1 nửa thôi, còn chó thì phải gấp đôi, có thể mới hòng đi được tới Đoxân, họ bảo Han và chị gã với anh rể gã miễn cưỡng nghe theo họ, hát lều xuống, xem xét lại toàn bộ đồ đạc, rồi thả ra 1 số đồ hộp làm cho mọi người phải bật cười, bởi vì đối với cuộc hành trình đường dài thì đồ hộp lại là thứ mà người ta mơ ước.

Mọi người vừa cười vừa giúp việc xếp dọn:

- Gớm! Chật nhiều thế! Đủ dùng cho cả 1 khách sạn! Giảm đi 1 nửa cũng vẫn còn quá nhiều đấy. Tổng khứ bớt đi! Vứt cái lều kia đi, và cả những cái đĩa kia nữa, chứ có để lại thì rồi ai rửa? Trời đất ơi! Các vị tưởng là các vị đi du lịch trên 1 toa ngủ đầy tiện nghi kiểu Phun - man ư?

Và cứ thế, họ giúp vào việc thanh toán thẳng thừng những thứ không cần thiết. Mecxêđét kêu la khi những quần áo của ả bị ném phịch xuống đất và hết thức này đến thức khác bị

quảng ra ngoài. ả vừa kêu khóc về mọi thứ nói chung, lại vừa kêu khóc về từng món bị vứt bỏ nói riêng. ả siết tay trên đầu gối, mình ả lắc lư gục tới ngã lui với vẻ rất ư là đau khổ. ả quả quyết là ả sẽ chẳng đi đâu nữa hết, 1 tác cũng không đi, có vì đến 10 chàng Sác, ả cũng không đi. ả kêu xin mọi người và kêu xin mọi thứ. Nhưng rồi cuối cùng ả lau sạch nước mắt và cũng bắt tay vào quảng các thứ ra ngoài, cả đến những món quần áo tốt cần thiết không thể thiếu được. Đến nỗi hăng lên, khi vứt xong những thứ của ả, là ả bèn xông vào vứt các thứ của 2 gã đàn ông, sục tung suốt lượt mọi đồ đạc của họ ra như 1 con lốc.

Thanh toán xong, đồng đồ đạc tuy đã giảm đến 1 nửa, nhưng vẫn còn là 1 khối to kinh khủng. Buổi tối hôm đó, Sác và Han đi tìm mua được 6 con chó thuộc các giống chó ở miền bên ngoài. Lũ này, cộng với 6 con cũ, cùng Tish và Kuna, 2 con chó étkimô bổ sung tại thác Rinh trong chuyến đi kỷ lục hợp thành 1 đàn đông đến 14 con. Nhưng lũ chó miền ngoài, mặc dù từ khi được đưa vào đến nay đã được tập luyện trong thực tế, vẫn chả có tác dụng gì đáng kể. Trong bọn chúng có 3 con chó săn lông ngắn, 1 con nòi Niufaolan, còn 2 con nữa là chó lai thuộc nòi gì không xác định được. Cái đám lính mới này chẳng có vẻ biết làm ăn gì cả. Bác và lũ bạn nghề của nó đứng nhìn chúng bằng những con mắt khinh bỉ. Mặc dù Bác nhanh chóng dạy được cho chúng ổn định vào vị trí từng con và những gì chúng không được làm. Chúng không hứng thú gì đảm nhiệm 1 cách dễ dàng công việc lao động trên vệt đường mòn. Trừ 2 con chó lai, bọn chúng đều bị cái môi trường man rợ kỳ lạ này và những sự đối xử tàn tệ làm cho hoảng hốt ngơ ngác và tinh thần suy sụp. 2 con chó lai thì chả có tí tinh thần nào, ở chúng chỉ có bộ xương là thứ duy nhất có thể bị suy sụp mà thôi.

Với những con chó mới vô tích sự và khổ não, cùng lũ chó kiệt quệ vì 2500 dặm đường gian khổ liên tục, cái viễn cảnh của đàn chó thật chả sáng sủa chút nào. Thế nhưng 2 gã đàn ông thì lại rất vui mừng hơn hở. Và họ lại còn tự hào nữa. Họ đang giải quyết công việc đầu ra đây, với những 14 con chó! Họ đã từng thấy những chiếc xe trượt tuyết tới đây, nhưng họ chưa bao giờ nhìn thấy 1 chiếc xe nào với số chó nhiều đến 14 con như thế. Trong các loại hành trình giữa miền Bắc cực này, có 1 lý do tại sao không nên dùng nhiều chó đến mức 14 con trượt tuyết không thể chở đủ thức ăn cho 14 con chó. Khốn nỗi Sác và Han không biết điều đó. Họ đã vạch ra trên giấy toàn bộ kế hoạch cuộc du hành đối với mỗi con chó cần ngân này này, có ngân này con chó, và đi trong ngân này ngày, cứ thế nhân lên. Mecxêđét nhìn qua vai 2 gã rồi gật đầu tán thưởng. Mọi sự quả là rất đơn giản.

Sáng hôm sau, lúc đã hết già nửa buổi, Bác dẫn đầu đàn chó xếp thành 1 hàng dài, ngược đường phố bắt đầu ra đi. Chả có gì sôi nổi sống động, Bác và lũ bạn của nó không hăng hái cũng chẳng nhiệt tình. Chúng ra đi mà mệt rã rời, mệt đến chết được, Bác đã 4 lần nữa lại phải đương đầu với con đường gian khổ ấy, Bác cảm thấy cay đắng. Nó chả có bụng dạ nào

muốn làm công việc này nữa, mà những con chó khác cũng đều như vậy. Lũ chó miền ngoài thì nhút nhát và hoảng sợ, còn số chó cũ thì không tin vào chủ của nó.

Bác lờ mờ cảm thấy là không thể trông mong gì được vào 2 gã đàn ông và mẹ đàn bà này. Họ chả biết làm bất cứ điều gì. Đã mấy ngày trôi qua, họ càng tỏ rõ là họ không thể học được kinh nghiệm gì trong thực tế. Họ chậm chạp trong mọi thứ việc, không có trật tự, không có tính nghiêm ngặt. Họ mất cả đến 1 nửa đêm mới xong 1 chỗ cắm trại lồi thối lếch thếch. Họ mất đến nửa buổi sáng để nhổ trại và chất các thứ lên xe trượt đồ đạc xếp lủng củng luộm thuộm đến nỗi trong ngày họ phải mất thì giờ đứng lại nhiều lần để sắp đặt lại mọi thứ trên xe. Có những ngày họ không đi được đến 10 dặm. Cũng có những ngày họ chịu không thể nào lên đường được. Và không có ngày nào họ có thể đạt được trên 1 nửa chặng đường mà người ta thường dùng làm yếu tố cơ bản để tính toán đường đi so với lượng thức ăn mang theo cho đàn chó.

Biết chắc chắn không thể tránh khỏi là họ sẽ thiếu thức ăn cho chó. Nhưng họ lại cho ăn quá mức, như vậy là lại càng rút ngắn thời gian làm cho cái ngày thiếu ăn sẽ đến sớm hơn. Lũ chó miền ngoài, mà bộ máy tiêu hoá chưa được rèn luyện qua những trận đói kinh niên ngốn ngấu ăn rất dữ. Thêm vào đó, Han lại thấy những con chó étkimô mệt lử kéo yếu ớt, thế là Han quả quyết rằng khẩu phần ăn quy định theo lệ thường là quá ít. Y tăng lên gấp đôi. Đâu phải chỉ có thế, Mecxêđét với đôi mắt xinh đẹp róm lệ và giọng nói rung rung xúc động, ngọt ngào dỗ dành Han cho lũ chó ăn thêm nữa, nhưng không được Han nghe theo, ả bèn bí mật đánh cắp cá trong túi đựng thức ăn rồi đút cho chó. Nhưng điều cần thiết nhất lúc này đối với Bắc và lũ chó étkimô đâu phải là thức ăn, mà là sự nghỉ ngơi. Và mặc dầu trong cả thời gian vừa qua, đoạn đường đi chả có là bao, nhưng khối đồ đạc nặng nề mà chúng phải kéo mà huỷ hoại sức khoẻ của chúng 1 cách nghiêm trọng.

Thế rồi cái ngày ăn đói đã tới. 1 hôm Han sực nhận thấy được sự thật là lượng thức ăn cho chó đã voi mất 1 nửa mà quãng đường đi mới được 1 phần 4. Hơn nữa, không có cách gì kiếm ra thêm thức ăn cho chó. Vậy là gã cắt giảm khẩu phần của chúng, thậm chí cắt xuống dưới mức quy định theo lệ thường, và cố làm sao để tăng thêm quãng đường đi từng ngày. Chị gã và anh rể gã ủng hộ biện pháp đó. Nhưng họ thất bại vì đồng đồ lè của họ quá nặng và bản thân họ thì kém cỏi bất tài. Bớt thức ăn của chó đi là 1 điều đơn giản; nhưng làm cho lũ chó đi nhanh hơn thì họ chịu, không thể nào làm được, trong khi đó thì bản thân họ buổi sáng nào cũng loay hoay mãi không thể ra đi sớm hơn được, cho nên không thể tăng thêm thời gian đi đường. Họ không những không biết làm thế nào để điều hành lũ chó mà họ còn không biết làm thế nào để điều hành cả bản thân họ nữa.

Con chó đầu tiên đi tong là Đóp. Tội nghiệp cái thân nó, nó là 1 tên kẻ cắp vụng về luôn bị bắt quả tang và bị trừng trị, tuy thế nhưng nó lại là 1 kẻ phục vụ trung thành. Cái xương bả vai của nó bị sai khớp, không được chữa chạy và không được nghỉ ngơi, càng ngày càng đau trầm trọng, thế là cuối cùng Han đã rút khẩu súng còn to tướng cho nó 1 viên đạn.

Trong địa phương có 1 câu truyền miệng rằng 1 con chó miền ngoài mà ăn khẩu phần chó étkimô thì tất phải đói mà chết, vậy dĩ nhiên là 6 con chó miền ngoài nhập đàn của Bắc không thể có số phận nào khác hơn là chết, bởi vì chúng chỉ được 1 nửa khẩu phần chó étkimô. Con chó nòi Niufaolan chết trước. Rồi đến 3 con chó săn lông ngắn. Còn 2 con chó lai thì cứng cỏi gắng nín lấy sự sống được lâu hơn, nhưng cuối cùng cũng đi nốt.

Cũng trong thời gian ấy tất cả những gì là hứng thú và dịu dàng của vùng đất phương Nam đã bay biến hết khỏi 3 con người. Chả còn gì là quyết rũ và thơ mộng, cuộc hành trình giữa miền Bắc cực đã trở thành 1 thực tế quá phũ phàng đối với loại đàn ông và loại đàn bà như họ. Mecxêdét thôi không còn than khó cho thân phận đàn chó nữa, vì quá bận vào việc khóc than cho thân phận mình và cãi nhau với chồng và em. Cãi nhau là việc duy nhất mà họ không bao giờ thấy chán. Tình cảnh khốn khổ đã làm họ sinh ra để cáu giận. Sự cáu kỉnh tăng lên cùng 1 nhịp với nỗi khốn khổ, rồi tăng gấp đôi, rồi vượt xa nó. Cái tính nhẫn nại diệu kỳ trên vệt đường mòn ở những con người lao động cật lực và khổ sở cùng cực nhưng vẫn giữ lời nói êm dịu và thái độ ân cần, không thể có được ở 2 gã đàn ông và ả đàn bà này. Họ chả có tí ý niệm mơ hồ nào về 1 sự nhẫn nại như vậy. Họ vất vả và đau khổ; bấp thịt của họ nhừ nhối, xương cốt của họ nhừ nhối, và ngay cả tim của họ cũng nhừ nhối; và do đó sinh ra ăn nói gay gắt, và những lời lẽ khó chịu nặng nề luôn luôn ở đầu cửa miệng, từ lúc bảnh mắt cho đến tối đến.

Sác và Han cãi lộn nhau bất cứ khi nào có cơ hội do Mecxêdét gây ra. Mỗi người đều giữ trong lòng 1 điều mặc cảm là mình đã phải làm quá cái phần trách nhiệm của mình, và không ai là không nhắc đến điều mặc cảm ấy mỗi khi có dịp để nhắc. Thịnh thoảng Mecxêdét về hòa với chồng, thịnh thoảng, ả lại về hòa với em. Kết quả là 1 cuộc cãi lộn trong gia đình thật là đẹp đẽ và triền miên không dứt. Mở đầu bằng cuộc tranh chấp là ai phải chẻ vài que củi chẳng hạn (cuộc tranh chấp chỉ liên quan đến Sác và Han thôi) thế mà chẳng mấy chốc họ đã lôi hết mọi người khác trong gia đình ra mà xía xói, nào bố mẹ, nào chú bác cô dì, anh em họ hàng, cả người đã chết ngòm từ lâu. Rồi nào là quan điểm nghệ thuật của Han, nào là cái thứ vở tuồng xã hội mà người anh của mẹ y đã viết. Nhưng vấn đề đó thì nào có liên quan gì đến việc chẻ vài que củi?

Chịu chả ai hiểu được! ấy thế mà cuộc cãi cọ thường hay xoay sang cái hướng đó, cũng như hay xoay sang cái hướng đả kích vào những định kiến chính trị của Sác. Và lại còn cái mồm

lầm lờn ngồi lê đôi mách của bà chị của Sác thì liệu có liên quan gì đến việc đốt đồng lửa cắm trại bên bờ I - u - con, điều đó thì chắc chỉ có Mecxêđét mới hiểu rõ. Cô ả trút hết nỗi bực dọc trong người ra thành bao nhiêu là ý kiến phong phú moi móc vào cái tiết mục này rồi nhân thể lại chì chiết luôn cả 1 vài nét đặt trung khó ưa khác của gia đình nhà chồng. Và trong quá trình họ cãi vã nhau như vậy thì lửa vẫn chưa nhóm được, chỗ cắm trại dở dang chưa xong, và chó vẫn chưa được ăn.

Mecxêđét mang nặng trong lòng 1 nỗi bất bình đặc biệt - nỗi bất bình của giới tính. Cô ả là con người xinh đẹp và uyển mị, và trong cả cuộc đời trước đây đã luôn luôn được mọi người đối xử lịch sự. Nhưng sự đối xử hiện nay của chồng và em thì là đủ kiểu trừu phép lịch sự ra. Cái thói của ả là không bao giờ tự lo liệu lấy được. 2 gã đàn ông quở trách ả. Tức tở vì cái điều mà ả cho là đặc quyền chủ yếu nhất của phái đẹp đó lại bị đưa ra chê trách như vậy, ả bèn làm cho 2 tên đàn ông phải khốn khổ vì ả. ả chả còn thềm đếm xia gì đến lũ chó, và với lý do là ả đau đớn trong mình và mệt mỏi, ả khăng khăng đòi ngồi trên xe. Cô ả thật là xinh đẹp và uyển mị, nhưng cô ả nặng đến 120 pao - 1 tí chút trọng tải thêm vào sau cùng nhưng lại là cái tí chút cường tráng nhất cộng vào khối nặng vào những con vật yếu mền và đuối lả đã phải kéo. Cô ả ngồi trên xe suốt mấy ngày cho đến khi lũ chó gục xuống trong vòng dây kéo và chiếc xe trượt tuyết đứng sững lại không nhúc nhích được nữa. Sác và Han cầu xin ả bước xuống đi bộ, nài nỉ với ả, khẩn khoản van lạy ả, trong khi đó thì ả vừa khóc lóc vừa kể lể sự bạc ác bất nhân của 2 gã đàn ông, kêu cầu thương để ra tay cứu khổ cứu nạn cho ả.

Có 1 lúc, 2 gã đã dùng sức mạnh bốc cô ả ra khỏi chiếc xe trượt tuyết. Nhưng sau đó 2 gã không còn bao giờ dám làm như vậy nữa. Vì cô ả lết 2 chân bước lết xệt 1 lát như đứa bé hư hồn dỗi rồi ngồi bệt xuống trên đường mòn. Mấy gã đàn ông tiếp tục đi, nhưng ả cứ ngồi đó không nhúc nhích. 2 gã đi được 3 dặm, rồi 2 gã lại phải dỡ đồ ra khỏi xe, trở lui lại phía ả, rồi cũng phải dùng đến sức mạnh để bốc ả đặt lên ngồi lại trên xe trượt tuyết.

Trong tình cảnh khốn khổ quá độ của họ, họ đã thành ra chai sạn đối với nỗi đau đớn của đàn chó. Lý luận của Han, mà Han đem ra ứng dụng đối với kẻ khác, là phải rắn danh lại. Y bắt đầu đưa lý luận ấy ra thuyết với chị và anh rể, nhưng không có kết quả, y bèn dùng đuôi cui để mang cái lý luận ấy vào lũ chó.

Đến khu vực trạm "Sao biển" thì thức ăn của chó hết hẳn. 1 người đàn bà thổ dân da đỏ già móm mém gạ đổi cõn họ 1 vài pao da ngựa đông lạnh để lấy chiếc súng lục cõn bầu bạn của chiếc dao săn to đeo bên của sườn Han. Thật là bần cùng mà phải dùng đến thứ da ngựa này làm thức ăn, vì đây là những mảng da lột từ những con ngựa chết đói của những người chăn nuôi trâu bò cách đây những 6 tháng. ở cái thế đông lạnh này, nói rằng nó giống như những mảnh sắt mạ thì có lẽ đúng hơn, và khi con chó đánh vật với thứ da đó để nhét được nó vào

dạ dày thì bằng tản a làm cho nó rời thành nhữngx dải da mảnh dai nhách và chả có tí chất dinh dưỡng nào, cùng 1 đồng lông ngắn chỉ tổ gây kích thích và khó tiêu hoá.

Vừa qua tất cả mọi nỗi như vậy Bác vừa bước những bước lão đảo dẫn đầu đàn chó tiến lên phía trước, như đi trong 1 cơn ác mộng. Khi nào còn có thể kéo được thì nó kéo. Khi không thể nào kéo được nữa nó ngã quỵ xuống và nằm đấy cho đến khi ngọn roi hoặc chiếc dùi cui tới tấp giáng xuống đánh bật nó đứng trở dậy. Bộ áo lông dày đẹp của nó không còn săn cứng và bóng mượt như trước nữa. Những sợi lông rũ xuống, mềm ỉu rũ và kéo lê lét, hoặc dính bết lại từng mảng cùng với máu khô ở những chỗ bị dùi cui của Han đánh thành thương tích. Các cơ bắp của nó đã gầy mòn đi thành những thớ nhỏ như dây thừng cằn lên nhiều nút, và những lớp đệm thịt dày đã tiêu đi đâu mất, để lộ từ từng chiếc xương sườn cho đến cả toàn bộ khung xương của nó hằn rõ nét qua lớp da lũng nhùng nhão lại vì bên dưới là cả 1 sự trống rỗng. Thật là 1 tình cảnh đau lòng. Duy chỉ có điều là lòng của Bác không còn có thể đau được nữa. Dưới bàn tay của lão mặc áo nịt đỏ trước đây, điều này đã được thử thách rồi.

Tình trạng của Bác như thế nào thì tình trạng lũ bạn nghề của nó cũng như vậy. Chúng đã thành những bộ xương, những bộ xương biết di động. Lúc này chúng còn tất cả 7 con, kể cả Bác. Trong nỗi khốn khổ cùng cực của chúng, chúng chả còn cảm thấy đau đớn gì dưới những miếng ngoạm của sợi dây roi hoặc những đòn búa bổ của chiếc dùi cui. Cái đau của đòn giáng xuống đã trở nên mơ hồ và xa xăm, cũng giống như những thứ mà mắt chúng thấy và tai chúng nghe, đều có vẻ mơ hồ và xa xăm tất cả. Chúng chỉ không phải là còn sống 1 nửa, hay còn sống 1 phần 4. Chúng chỉ còn là những bọc xương không hơn không kém, trong đó những tàn lửa của sự sống chỉ còn chập chờn leo lắt. Mỗi khi dừng lại, chúng đổ sụp xuống trong vòng dây kéo như những xác chết, và những tàn lửa của sự sống lu mờ đi, lụi dần, hình như muốn tắt hẳn. Rồi khi chiếc dùi cui hoặc ngọn roi quật xuống, thì tàn lửa kia lại chập chờn yếu ớt ánh lên trở lại, và chúng lại lão đảo đứng lên và loạng choạng bước đi.

Cho đến 1 ngày kia, Bili, con chó lành nết, gục xuống và không dậy nữa, Han đã đánh đổi mất khẩu súng lục rồi, nên y lấy chiếc rìu bổ vào đầu Bili trong khi Bili nằm gục trong vòng dây kéo, rồi cắt rời cái xác ra khỏi đai cương và kéo nó sang 1 bên, Bác nhìn thấy, và lũ bạn nghề của nó cũng nhìn thấy, chúng biết rằng số phận đó sắp đến với chúng, chỉ trong thời gian rất ngắn nữa thôi. Hôm sau thì Kuna chết. Thế là chúng chỉ còn có 5. Jô, đã quá nhược đi rồi nên không còn hiềm ác được nữa; Paicơ, què quặt và bước khập khiễng đang trong tình trạng nửa mê nửa tỉnh, và thời gian tỉnh không đủ lâu để mà tìm được cách giả vờ hồng trồn việc; còn Xônléch lão chột mắt, vẫn rất mực trung thành với công việc lao khổ trên vệt đường mòn, nay buồn rầu ỉu ê vì lão còn quá ít sức lực để kéo; Tích, mùa đông vừa qua

không phải đi xa như bọn kia, nhưng nay lại bị kiệt sức, tiêu tụy hơn bởi vì nó non nớt, thiếu kinh nghiệm hơn cả; và Bắc, vẫn dẫn đầu đàn chó, nhưng không còn buộc được lũ bạn phải tuân theo kỷ luật, hoặc không còn cố gắng để ép buộc chúng vào khuôn phép nữa; có đến 1 nửa thời gian dọc đường đôi mắt Bắc mờ đi vì quá suy nhược, nó chỉ còn có thể cố gắng dõi theo cái bóng chập chờn của vệt đường mòn và dựa vào xúc giác mơ hồ dưới những bàn chân để đi cho đúng.

Thời tiết đang xuân, thật là tươi đẹp, nhưng cả chó lẫn người đều không nhận thấy điều đó. Cứ mỗi ngày trôi qua, mặt trời lại mọc sớm hơn và lặn muộn hơn 1 ít. Khoảng 3h sáng trời đã rạng, và đến buổi chiều, bóng hoàng hôn vương vất mãi cho đến 9h tối. Suốt ngày dài là ánh nắng rực rỡ. Sự yên lặng rùng rợn ma quái mùa đông đã phải lùi bước nhường chỗ cho tiếng rì rắc vĩ đại của mùa xuân, sự sống đang thức giấc tiếng rì rào trời dậy khắp nơi trên mặt đất, chan chứa niềm vui cuộc sống. Có cất lên từ những vật đang hồi sinh và chuyển động trở lại, những vật như đã chết và đã im lìm bất động trong suốt những tháng dài đông giá. Từ các cành liễu và cành dương hoàn điệp, bật tung ra những chồi non mơn mớn. Những bụi cây và những dây leo khoác tấm áo mới xanh tươi. Họ hàng nhà đế ca hát suốt đêm, còn ban ngày thì mọi thứ sinh vật biết bò, biết trườn đều hồi hả xông ra, tung tăng ngoài ánh nắng. Gà gô và chim gõ kiến kêu vang và gõ nhịp trong rừng. Những bầy sóc chuyện trò riu rít, chim hót líu lo, và trên cao vang tiếng kêu của từng đàn ngỗng trời từ phương Nam bay lên thành đội hình mũi nhọn duyên dáng xuyên qua khung trời.

Từ mọi lung đòai vắng đến tiếng nước róc rách, tiếng nhạc của những dòng suối ẩn kín. Mọi thứ đều thoát dần ra khỏi băng tuyết đang tan, vặn mình, phát ra tiếng nứt rạn tanh tách. Dòng sông I - u - con đang ráng sức vào phá khối băng kim chặt nó để được sổ lòng. Nó xói mòn ở bên dưới, ông mặt trời ăn mòn ở bên trên. Những lỗ hổng hình thành, những khe nứt há ra rồi toạc dài, trong khi toàn bộ từng mảng băng mỏng tụt hẳn xuống lòng sông.

Và ở giữa tất cả những sự bật tung, vùn ra, sôi lên rộn ràng đó của sự sống đang thức giấc, dưới ánh mặt trời chói lọi và trong làn gió nhẹ thoảng qua dịu dàng, 2 gã đàn ông, ả đàn bà và đàn chó loạng choạng bước đi, như những du khách dẫn mình vào cõi chết.

Với lũ chó rũ rượi, Mecxêđét khóc lóc và ngồi trên xe, Han nguyên rửa lưng tung và Sác đôi mắt đăm chiêu ướt át, đoàn người và chó thất thủ bước vào khu cắm trại của Giôn Thoócton ở cửa sông Hoaitơ. Khi họ dừng lại, lũ chó đổ sập xuống như tất cả bọn chúng đều bị đánh chết tươi, Mecxêđét lau nước mắt ngược nhìn Giôn Thoócton. Sác ngồi xuống 1 khúc gỗ để nghỉ. Gã ghé mình xuống rất chậm rãi và cẩn thận vì toàn thân đau nhức đến cứng đờ lại. Han đứng ra bắt chuyện cùng Giôn Thoócton. Giôn Thoócton đang đẽo gọt những phát cuối cùng để hoàn chỉnh 1 cái cán rìu làm bằng 1 khúc cành bulô. Anh vừa đẽo vừa lắng nghe, trả

lời, và khi Han hỏi ý kiến anh nêu những lời chỉ về ngắn gọn. Anh biết rõ cái hạng người này, anh vẫn góp ý nhưng anh biết tổng đi là họ sẽ chẳng nghe theo.

Khi anh bảo cho họ biết là họ không còn có thể liều thân được nữa trên cái mặt băng kia vì nó đã ruỗng nát bên dưới rồi, thì Han đáp lại:

- Ấy ở trên kia người ta đã bảo chúng tôi là đây con đường này đang sụt dần ra rồi, và tốt hơn hết là chúng tôi nên nằm lại thôi. Họ bảo là chúng tôi không thể đến được sông Hoaitơ đâu, ấy thế mà chúng tôi vẫn cứ đến được đây này!

Han nói câu cuối cùng này với 1 cái giọng cười khẩy đắc thắng.

- Họ nói với các ngài như vậy là nói đúng đây - Giôn Thoócton trả lời - Đây con đường có khả năng sụt hẳn xuống bất kỳ lúc nào, chỉ có những kẻ khờ dại với cái may mắn mù quáng của những anh khờ, là đi qua được mà thôi. Tôi xin nói thẳng với ngài, dù có được tất cả vàng của miền Alaxen, tôi cũng sẽ không liều mạng mình trên mặt băng kia đâu.

- Bởi vì ngài không phải là thằng khờ chứ gì - Han nói - Dù thế nào đi nữa, chúng tôi cứ tiếp tục đi Đoxaan!

Y đuổi thẳng ngọn roi ra:

- Đứng dậy Bác! Ê! Đứng dậy! Đi!

Thoócton tiếp tục đéo gọt thanh gỗ. Anh biết không hơi đâu đi làm thầy thẳng dại. Tăng thêm hoặc bớt đi vài 3 đũa ngộc trên đời cũng chả làm biến đổi gì được hệ thống sắp xếp của vạn vật.

Nhưng đàn chó không đứng dậy theo lệnh. Từ lâu rồi đã chuyển sang giai đoạn phải dùng đến đòn vọt mới khua chúng dậy được. Chiếc roi vun vút quất xuống loang loáng, hết chỗ này lại chỗ nọ vung vãi không thương xót. Giôn Thoócton mím chặt môi. Xônlếch là con chó đầu tiên lết tới để đứng dậy. Tích nối theo. Sau đó là Jô, vừa trườn lên vừa ăng ăng kêu đau đớn. Paicơ đau khổ vật vã để nhôm dậy. 2 lần nó nhấc mình lên đến nửa vờ lại ngã vật xuống, mãi đến lần thứ 3 mới đứng lên được. Còn Bác thì không động dậy. Nó nằm lạng nguyên chỗ nó đã gục xuống. Ngọn dây roi ngoạm vào thân nó hết miếng này đến miếng khác nhưng nó không kêu rên mà cũng không vật vã. Nhiều lần Thoócton quay ngoắt sang định lên tiếng, nhưng anh lại thôi. Nước mắt anh ứa ra cay cay trong mắt, và trong khi ngọn roi cứ tiếp tục vọt xuống tới tấp, anh đứng dậy và đi đi lại lại bồn chồn, lưỡng lự.

Đây là lần đầu tiên Bắc không tuân theo ý chủ, chỉ riêng điều này thôi đã đủ làm cho Han giận điên tiết lên rồi. Han bỏ chiếc roi, chuyển sang dùng chiếc dùi cui theo lệ thường. Dưới cơn mưa xối xả của những đòn nặng chùy hơn đang giáng xuống thân nó, Bắc vẫn không chịu nhúc nhích. Giống như lũ bạn nghề của nó, nó có thể có đủ sức để đứng dậy được, thế nhưng không giống như bọn chúng, nó quyết định không đứng dậy. Nó lờ mờ cảm thấy là cái kết cục bi thảm sắp xảy đến. Cảm giác ấy đã rõ lên mạnh mẽ bên trong nó khi nó kéo chiếc xe đi vào bờ, và cứ ám ảnh nó mãi không thôi. Suốt ngày nó đã cảm thấy dưới bên chân nó là băng chỉ còn 1 lớp mỏng, ruỗng nát bên dưới, từ sự cảm thụ đó, chỉ trong tâm tay nữa thôi, ở ngay trên khoảng băng trước mặt kia, nơi chủ nó đang cố thúc nó phải bước tới. Nó quyết không chịu động dậy. Nó đã chịu đau đớn quá rồi, đã suy nhược quá mức rồi nên những đòn đánh xuống không còn gây đau đớn vì lắm nữa. Và vì những đòn ấy cứ tiếp tục giáng xuống mình nó, tàn lửa của sự sống bên trong nó lung linh chập chờn và mờ dần, gần như muốn tắt ngấm. Nó cảm thấy thân thể nó tê liệt đi 1 cách lạ thường. Dường như là từ 1 khoảng cách xa xăm nào đó, nó nhận biết là nó đang bị đánh. Những cảm giác đau đớn cuối cùng dần dần tách rời ra khỏi nó. Nó không còn cảm thấy gì nữa mặc dù nó còn nghe được rất lơ mơ tiếng quật của chiếc dùi cui vào thân thể nó. Nhưng phải đâu là thân thể của nó nữa? Hình như cái vật bị đánh ở mãi tận nơi nào xa lắc.

Thế rồi, đột nhiên, không 1 dấu hiệu báo trước gào lên 1 tiếng lạc giọng nghe như tiếng rú của loài thú. Giôn Thoócton đâm bổ vào con người đang vung chiếc dùi cui. Han bị hất bật nhào về phía sau, như bị 1 thân cây đổ quật ngã. Mecxêđét hét lên 1 tiếng thất thanh. Sắc nhìn sừng sốt, lau vội đôi mắt ướt nhoà nhưng cả người cứng đờ không đứng dậy được.

Giôn Thoócton đứng sát bên mình Bắc, gắng sức để tự kiểm chế, cơn giận làm anh run, không thốt được ra lời.

Cuối cùng, anh nói lên được bằng 1 giọng tắc nghẹn:

- Nếu mày còn đánh con chó này nữa, tao sẽ giết mày.
- Chó của tao, tao đánh - Han vừa đập vừa tiến lại bàn tay quệt vệt máu ngang mồm - Cút đi cho rảnh mắt tao, nếu không thì tao cho mày 1 trận. Tao đang cần đi Đoxân.

Thoócton đứng chắn giữa hắn và Bắc không tỏ ra ý gì chịu tránh ra cả. Han rút phắt con dao sẵn dài của hắn sọt sọt trong cơn điên loạn bùng thả. Thoócton dùng chiếc cán rìu gõ vào những khớp ngón tay của Han, thế là con dao rơi xuống đất. Khi hắn xoay sang định nhặt, anh lại đánh vào khớp ngón tay của hắn lần nữa. Rồi anh cúi xuống, tự mình nhặt con dao lên, và cắt 2 nhát đứt phăng các dây thừng trên mình Bắc.

Máu hấu đá của Han đã nguội ngắt. Và lại, chị của hắn đã lặn vào túm lầy hắn, vương hết cả 2 bàn tay, hay nói đúng hơn là cả 2 cánh tay của hắn; hơn nữa Bắc cũng đã gần như chết hắn, chả còn có tác dụng gì cho việc kéo xe. Vài phút sau, đoàn người và chó rút ra khỏi bờ đi xuống dòng sông. Bắc nghe tiếng chúng ra đi, ngẩng đầu lên nhìn theo. Paicơ dẫn đầu, Xônlếch ở vị trí sát trước chiếc xe trượt, ở quãng giữa là Jô và Tích. Chúng đang bước khập khiễng, lảo đảo. Mecxêđét ngồi trên chiếc xe chở nặng. Han giữ cần lái, còn Sác thì lập cập nổi theo, lúc lúc lại vấp ở phía sau.

Trong khi Bắc dõi theo chúng, Thoócton quỳ xuống bên Bắc và đưa đôi bàn tay thô ráp nhưng âu yếm của anh dò dẫm tìm xem có chỗ xương nào bị gãy không. Anh không phát hiện thấy gì khác ngoài nhiều thương tích bầm tím và 1 tình trạng đôi ăn suy nhược khủng khiếp. Trong khi anh đang lúi húi thì chiếc xe trượt đã đi ra được khoảng 1 phần 4 dặm. Anh cùng Bắc nhìn theo chiếc xe đang trườn tới trên mặt băng. Bỗng nhiên, họ thấy đuôi xe gục xuống, như tụt vào 1 chỗ lún, và chiếc cần lái bật tung lên trời, kéo theo cả Han đang bấu chặt lấy nó. Tiếng kêu thét của Mecxêđét văng đến tai họ. Họ nhìn thấy Sác quay ngoắt lại và cố dấn thêm 1 bước để chạy trở lui, rồi thì toàn bộ cả 1 mảng băng lớn tụt hẳn xuống, lũ chó và người biến mất. Tất cả chả còn gì, chỉ còn nhìn thấy 1 cái hố to há hoác. Đáy con đường đã sụp xuống.

Giôn Thoócton và Bắc nhìn nhau.

- Tội nghiệp! Cái con quý đáng thương này! - Giôn Thoócton lên tiếng, và Bắc liếm tay anh.